

ANDĚLÉ MAJÍ NÁSKOK, ALE TO NEVADÍ

Anděl jim řekl: „Nebojte se, hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechny lid.“ (L 2:10)

1. čtení: Izajáš 7:13-15; 9:5-6; 11:1-10

Hlavní čtení: Lukáš 2:1-14

Milí bratři, milé sestry,

nedávno jsem vyrazil na třídní schůzky do Strážnice. Jeremiáš studuje pátý z osmi ročníků, tak jsme s manželkou uznali, že je nejvyšší čas se na tamním gymnáziu také osobně objevit. Byla to honička, však to, milí rodiče, dobře znáte. Holky jsem zavezl do hudebky, a pak jsem vyrazil směr Strážnice. Tam jsem dojel čtyři minuty před začátkem třídních schůzek. Z auta jsem viděl, jak zástupy rodičů právě vcházejí do budovy. *Skvělé, stihl jsem to!* Já totiž tak nerad někam chodím pozdě. Ovšem nepočítal jsem s tím, že nenajdu místo k zaparkování vozidla. Jezdil jsem křížem krážem centrem města, až jsem konečně jedno místo našel, ovšem dost daleko od školy. Nakonec jsem udýchaný a zpocený zaklepal na dveře třídy. Bylo přesně osm minut po začátku třídních schůzek. S omluvou jsem vstoupil dovnitř. Všichni mě letmo pozdravili. A než jsem si sedl do volné lavice, paní profesorka třídní prohlásila: *Tak, milí rodiče, to je v kostce všechno důležité, co jsem vám dnes chtěla sdělit.* To mě odvařilo... Naštěstí to nebyla úplně pravda. Ještě jedno závažné téma se stejně probíralo, takže nakonec jsem tam zbytečně nejel.

A kvůli čemu vám to vlastně vyprávím? Kvůli těm pastýřům, kteří spěchali do Betléma hledat děťátko položené do žlabu. A také kvůli těm andělům, kteří je k jeslím poslali. Andělé a pastýři. Andělé a lidé. Duchovní bytosti a bytosti z masa a kostí. Víte, andělé mají před námi lidmi veliký náskok. Tak jako ti rodiče, kteří stihli důležité informace paní profesorky, na rozdíl ode mě. Začněme u Jóba. Jób si stěžuje na Hospodina. Na to, jak tvrdě s ním Bůh jedná, jak drsně s jeho životem nakládá. Jób má pocit, že by to všechno, co se kolem něj i s ním děje, dokázal vymyslet a vést mnohem lépe. Pán Bůh to sice nějak řídí, ale z jeho pohledu nevolí zrovna šťastnou strategii. Jób si stěžuje a stěžuje. Nařiká a hubuje. A my se mu vůbec nedivíme. Vždyť rány, které utrpěla především jeho duše, jsou hluboké. Ovšem v určitou chvíli si s ním Hospodin – do té doby trpělivě mlčenlivý a naslouchající – přijde vážně promluvit. A začne se ho ptát na věci, o kterých Jób neví vůbec nic. *Jak funguje svět, to mé stvoření, Jóbe? Proč mlčíš? Proč nic neříkáš?* Jób to opravdu neví. Protože u toho ten smrtelník nebyl, když Bůh zakládal zemi, když Bůh tvořil vesmír. A když nerozumí Boží práci, jak by mohl rozumět Boží mysli? Božím záměrům, Božím úvahám, s kterými se Bůh člověku nesvěruje? *I ti andělé, Jóbe, mají před tebou náskok. Oni ví mnohem víc než ty sám.*

- *Na to odpověděl Jóbovi ze smrtě Hospodin slovy: ² "Kdo to zatemňuje úradek Boží neuváženými slovy? ³ Nuže, opásej si bedra jako muž, budu se tě ptát a poučíš mě. ⁴ Kde jsi byl, když jsem zakládal zemi? Pověz, víš-li něco rozumného o tom. ⁵ Víš, kdo stanovil její rozměry, kdo nad ní natáhl měřící šňůru? ⁶ Do čeho jsou zapuštěny její podstavce, kdo kladl její úhelný kámen, ⁷ zatímco jitrní hvězdy společně plesaly a všichni synové Boží propukli v hlahol? (Jb 38:1-7)*

Ano, andělské bytosti, synové Boží byli tehdy u toho, když Bůh tvořil vesmír. Protože anděly zřejmě Bůh stvořil dřív než hmotný svět. A nejenže u toho byli, na rozdíl od Jóba. Oni se radovali. Oni propukali v hlahol. Oni se divili. Lezly jim oči z důlků. A pusu měli dokořán. Oni chválili Hospodina ze všech svých sil. Bůh tvořil, andělé plesali.

A my jsme tam nebyli. Můžeme mít tisíce teorií o tom, jak vznikala svět. Ale nakonec jsou to jen lidské teorie, protože nikdo z nás s tím počátkem všech věcí nemá přímou zkušenost. My to nevíme. My jsme u toho nebyli. To jsme ještě nestihli. Ale andělé? Ti to všechno viděli. Oni to stihli.

Tak ať! Ovšem to další významné Boží tvoření už člověk nepropásl. Bůh sám se stal jedním z nás. A tím pocítil člověka takovým způsobem, jakým nikdy nepocítil jediného anděla. Bůh se nestal andělem. On se stal člověkem. Nové stvoření. Ježíš Kristus. Pravý Bůh a pravý člověk, narozený v Betlémě. Lidé jsou u toho. A andělé také. Jen ti Boží poslové mají zase trochu náskok. Andělé to všechno vědí dřív než my lidé. Marii navštívil v Nazaretu anděl Gabriel, aby jí sdělil, jaké plány má Bůh pro její život:

- *Neboj se, Maria, vždyť jsi našla milost u Boha. ³¹ Hle, počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. ³² Ten bude veliký a bude nazván synem Nejvyššího a Pán Bůh mu dá trůn jeho otce Davida. ³³ Na věky bude kralovat na rodem Jákobovým a jeho království nebude konce." (L 1:30-33)*

A byl to anděl Páně, který přišel za Josefem. Tento spravedlivý muž se totiž rozhodl, že Marii, která zjevně čeká dítě (a on otec není), tajně propustí. Aby jí nevystavil veřejnému pohanění. To bylo od něj hezké, milosrdné. Nicméně Josef se tak rozhodl proto, že neznal všechny skutečnosti.

Anděl mu nakonec ve snu všechno prozradil:

- ²⁰ „Josefe, syne Davidův, neboj se přijmout Marii, svou manželku; neboť co v ní bylo počato, je z Duchu svatého. ²¹ Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů.“ (Mt 1:20-21)

A betlémská pastýři? Nevěděli by vůbec nic, kdyby k nim nepromluví andělé, kteří už to všechno věděli. Páslí by dál ty své ovečky pod širým nebem plným hvězd. A že se ten den narodil Spasitel, Kristus Pán, ten zaslíbený a očekávaný Mesiáš? Na to by si nikdy nevsadili. A navíc: Že se to všechno odehrává kousek od nich, v nějaké betlémské stáji, ve které leží novorozeně zabalené do hadříků? To by je nenapadlo ani ve snu! Vždyť je to tak paradoxní zvěst, kterou ti andělé nesou! Bratři a sestry, tolikrát jsme ji v životě slyšeli, minimálně jednou za rok na Vánoce, že už nám možná uniká, jak moc je ta radostná zvěst postavená na hlavu. Tu noc všech nocí se Bůh sám stal člověkem. Ten, který je věčný, se stal smrtelníkem. Ten, kterému všechno patří, ten nejbohatší z bohatých, se stal člověkem tak chudým, že se narodil ve stáji a ležel ve žlabu. To *slovo věčného Boha*, jak o něm básní apoštol Jan, se stalo nemluvnětem. Dítětem, které žádná moudra neprodukuje. Věčný Boží Syn, skrze kterého Bůh Otec všechno stvořil, takže *bez něho nepovstalo nic, co jest*, je naprosto bezbranným stvořením, plačícím chlapečkem, který je cele odkázaný na pomoc svých rodičů. Ten, kterému právem náleží všechna sláva, chvála, i čest, se poprvé nadechl vůně slámy, protože se pro něj ani pro jeho rodiče nenašlo důstojné místo pro porod. Ten, kterému patří všechna moc světa, se nenarodil v královském paláci, v hlavním městě říše, ale v nějaké více jménem Betlém. Ten *svatý, svatý, svatý* nespátril světlo světa v jeruzalémském chrámu, ale ve stáji.

A andělé se z toho radují. A zvěstují tu úžasnou zprávu pastýřům. Tu zprávu, která je přichystaná pro uši všech lidí. Tu zvěst, kterou lidé rozumem nepoberou a vírou nikdy nepřijmou, není-li jim to dáno od Boha. Tu zprávu, z které se přirozený člověk nikdy nebude radovat, pokud s ním milostivý Bůh neučiní ten zázrak, kterému říkáme víra. Vždyť jak bychom se z toho evangelia mohli radovat sami od sebe? Pokud se tehdy narodil Spasitel, znamená to, že my lidé máme problém. Problém, který musíme přiznat. Že jsme hříšní a nedostateční. Že sami sebe nikdy nezachráníme. Pokud se narodil Božský Zachránce, pak to znamená, že my máme vážný problém, který sami nikdy nevyřešíme. Kdyby Ježíš byl slavným vojevůdcem, který by napořád rozšířil území pro svůj lid a všechny nepřátele by pobil... Kdyby byl soudcem, který spravedlivě vyměří každému, co jeho jest, podle jeho vlastních činů... Kdyby byl reformátorem, který posouvá správným směrem společnost, která je jinak v zásadě dobrá. Ale to ne! On je Spasitel. Zachránce. Ten, který přišel zachránit nás ze zajetí nás samotných. Odstranit hřích. Zahubit toho zlého svědce jednotlivců i celých národů. On nepřišel reformovat. On přišel zachraňovat. On nechce soudit naše zlé skutky a chválit naše dobré činy. On žádá, abychom nahlédli do našeho nitra a uviděli tu strašlivou noc, kterou může prosvítit jen On sám, to Boží světlo. Andělé to tehdy pochopili. Oni věděli, co za zvěst lidem přinášejí. A radovali se. Radovali se z Boha, jehož láska se nemíní omezovat. Jehož láska zdolá jakoukoliv překážku.

- ¹³ *A hned tu bylo s andělem množství nebeských zástupů a taktó chválili Boha: ¹⁴ "Sláva na výsosti Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi; Bůh v nich má zalíbení."*

Jako se andělé radovali z dobroty Stvořitele při stvoření světa, tak se radují i ve chvíli, kdy se sám Stvořitel kvůli lidem stane součástí stvoření. Člověkem, chlapečkem, dítětem. A jednou se budou radovat, až to své stvoření dovede do cíle a nastolí své království, o kterém už nikdo nebude pochybovat. Tak to anděl ukazuje apoštolu Janovi. Víte, on má totiž zase náskok. Jan zapisuje:

- ⁵ *A od trůnu zazněl hlas: "Zpívejte Bohu našemu všichni jeho služebníci, kteří se ho bojíte, malí i velicí." ⁶ A slyšel jsem zpěv jakoby ohromného zástupu, jako hukot množství vod a jako dunění hromu: "Haleluja, ujal se vlády Pán Bůh náš všemohoucí. ⁷ Radujme se a jásejme a vzdejme mu chválu; přišel den svatby Beránkovy, jeho choť se připravila. (Zj 19:5-7)*

Milí bratři, milé sestry, andělé nás svými slovy vedou k radosti. A pastýři nás také vedou k radosti, zase svým příkladem. Protože vzali vážně andělskou zvěst a spěchali do Betléma, kde našli to děťátko, Ježíše, Spasitele. Sám Bůh nás vede k radosti. Sám Bůh, který se té noci stal v Betlémě jedním z nás, aby nás zahrnul láskou, aby nás obdařil pokojem, aby nás přichystal pro věčnost. A nikdo nám nepřikazuje: *Musíš se z toho radovat!* Andělé jen zvěstují radost. Nenařizují: *Radujte se!* Protože skutečnou radost, která vychází z probuzeného nitra člověka, tu nemůžeš po nikom vyžadovat. Můžeš jen doufat, že se v druhých lidech rozhoří stejně, jako se rozhořela v tobě.

- ²⁰ *Pastýři se pak navrátili oslavující a chválíce Boha za všechno, co slyšeli a viděli, jak jim to bylo řečeno.*

A snad i my se dnes navrátíme do našich domovů a budeme oslavovat a chválit Boha za všechno, co jsme dnes od něj i o něm slyšeli. Amen.